

WILT U GEZOND WORDEN

Wilt u gezond worden? Stel dat u met fysieke of mentale problemen kampt en u deze vraag hoort, dan zal uw antwoord waarschijnlijk een volmondig 'ja' zijn. Het is in feite een vraag die niet gesteld hoeft te worden, het spreekt vanzelf. Wie wil er immers niet van zijn lijden verlost worden?

Afwachtend?

Jezus stelde deze vraag ooit aan de man die al achtendertig jaar ziek was. Het gaat om het bekende verhaal van de genezing in het bad van Betzata (Johannes 5:1-18). Het antwoord van deze man op Jezus' vraag is opmerkelijk. Hij bevestigt Jezus vraag namelijk niet direct. Waar je een gretige 'ja' zou verwachten, komt de man met een langere uitleg waarin het lijkt alsof hij schuld van het probleem bij iemand anders wil leggen. Hij zegt: "Heer, als het water gaat bewegen is er niemand om mij erin te helpen; ik probeer het wel, maar altijd is een ander al voor mij in het water."

Deze manier van het probleem externaliseren lijkt iets te zijn wat de man overigens vaker doet. Wanneer men hem even later (wanneer hij inmiddels genezen is) vraagt waarom hij op de sabbat rondloopt met een mat in zijn armen, legt hij het probleem met de woorden 'degene die mij genezen heeft, zei tegen mij: 'pak uw mat op en loop"' (5:11) ook bij Jezus.

Er zijn commentatoren die aangeven dat de zieke man niet actief zocht naar genezing, omdat hij Jezus vraag beantwoordt met een klacht en excuus in plaats van een overtuigende 'ja'. Zijn wat afwachtend, passief ogende gedrag vormt zeker een contrast met de hoveling uit Kafarnaüm van Johannes 4:46-54 die zelf naar Jezus toekomt voor genezing en ook nog eens extra aandringt (4:49). Toch ging Jezus naar deze man... specifiek deze man, uit een grote groep zieken, blinden, kreupelen en misvormden (5:3)!

Mikveh

Het is goed bij dit verhaal in het achterhoofd te houden dat het soort bad waarover gesproken wordt in Johannes 5, een mikveh was. Dit was een Joods ritueel reinigingsbad die blijkbaar ook medicinale eigenschappen had (5:7). De naam Betzata is afgeleid van de woorden 'bet' (huis) en 'chesed' (liefdevolle verbondstrouw, genade) en wordt dan ook dikwijls met 'huis van genade' vertaald. Het woord mikveh heeft ook een interessante betekenis, het betekent letterlijk 'een verzameling water' maar het is ook gerelateerd aan het Hebreeuwse tikvah wat samenbrengen, wachten op, hopen op of samenbinden betekent.

In de Bijbel (met name in Jeremia) wordt God dikwijls aangehaald als de mikveh van Israël (Jeremia 14:8, 17:7-8 & 13, 50:7). Dit is een mooie beeldspraak want het drukt het idee uit dat God onze hoop is en degene met wie wij ons verbinden. Hij is het water dat wij zouden moeten betreden op gezondte worden en te blijven. De vraag is soms echter of wij dat wel willen. Zijn wij klaar om Gods huis van genade, zijn Betzata, binnen te stappen? Die verbintenis met hem aan te gaan? Wij krijgen dikwijls een uitnodiging van God om dichterbij te komen maar hoe vaak verzinnen wij niet excuses voor feit dat nog niets in onze huidige situatie erop wijst dat wij zelf toenadering hebben gezocht?

Toch houd dat God niet tegen, net als het Jezus ook niet tegenhield in het geval van de man bij het bad van Betzata. Gods liefdevolle goedheid, genezing en genade is voor iedereen, en bereikt uiteindelijk ook iedereen.